

Søren Svestrup

Cine nu e gata...

Traducere din limba franceză de
Alunița Voiculescu

TREI

A trecut doar o clipă de când autobuzul s-a desprins de șoseaua fierbinte, luând-o pe drumul de pământ care trece prin pădure, că se și simte răcoarea la umbra copacilor. Razele soarelui sclipesc strecurate printre frunzele de un verde fraged, insectele se zbenguie în lumina prăfuită, iar sus, în vârful copacilor, zboară păsări nerăbdătoare, în căutare de partener sau de crenguțe pentru cuiburile lor. Chiar dacă e încă mai și chiar dacă e doar puțin trecut de ora 10 dimineța, Bjarke Venø, de 25 de ani, profesor de biologie, simte deja că va fi o vreme la fel de frumoasă ca vara și-i aruncă o privire satisfăcută colegei sale, Ann-Louise, o femeie între două vârste, care se află la volan, ca de fiecare dată când ei doi pleacă în expediție cu copiii de la centru. Șoferiță experimentată, Ann-Louise conduce cu mare îndemânare mașina prin făgașele drumului desfundat, în timp ce cântă împreună cu elevii:

Șoferița noastră nu știe să conducă un autobuz...

Printre cuvinte se aud râsetele micuților pasageri, iar Bjarke zâmbește când își aruncă ochii în oglinda retrovizoare mare și le vede fețele fericite. Apoi privirea îi este distrasă. Dincolo de geamurile mașinii, natura pare mai frumoasă ca niciodată. Peste tot se vede cum viața

renaște, în atmosfera călduță a primăverii. Mai ales păsările. Perioada lor de reproducere începe încă din primele zile ale lui mai. Păsările se împerechează, își construiesc cuiburile, își clocesc ouăle, iar Bjarke speră din tot sufletul că va putea să-i facă pe copii să trăiască acea experiență extraordinară pe care a trăit-o și el în copilărie, când pleca în explorarea mlaștinilor de pe coasta de vest. Simte în capul pieptului că această expediție va fi ceva cu totul special, poate pentru că acești copii duc cu ei poveri atât de apăsătoare. Este același sentiment care l-a împins — se împlinesc în curând trei luni de-atunci — să-și trimită CV-ul pentru postul de suplinitor la căminul din Aggersminde. Proaspăt absolvent de facultate, nu știa că acel cămin avea școală proprie, cu echipă de profesori titulari, or, imediat cum văzuse anunțul de angajare într-o revistă de profil, își depusese candidatura. Câteva săptămâni mai târziu, foarte emoționat, se dusese la Jyllinge pentru întâlnirea cu directorul. Obținuse postul și i se făcuse un tur al locului. Își amintește și-acum cât era de nerăbdător să-și pună în practică ideile care-i fremătau prin creier, legate de lecțiile pe care plănuia să le predea elevilor săi.

Bjarke aruncă o privire peste notițele din carnețelul său. De-abia așteaptă să le vorbească elevilor despre numeroasele specii de păsări pe care le vor întâlni și dorește să fie cât mai bine pregătit.

A fost cât pe ce să anuleze excursia. Simțise și el că era ceva suspect la mijloc și totuși a fost foarte surprins când directorul l-a convocat la el în birou în acea dimineață ca să-i spună că mai multe persoane își exprimaseră rezervele cu privire la această ieșire, susținând că, în circumstanțele actuale, era de preferat să se renunțe la

ea. Directorul i-a explicat că o instituție cu reputația lui Aggersminde era obligată să ia în serios aceste rezerve. Bjarke n-a făcut legătura imediat. Dar de o săptămână încoace se vorbea întruna în mass-media despre un băiețel, Daniel Stryger Hansen, în vârstă de 9 ani, care dispăruse în mod misterios de la locul de joacă aflat la intrarea într-un sat din sud-vestul Sjællandului. Poliția, armata și numeroși voluntari măturaseră cu atenție împrejurimile, iar portretul puștiului apărea pe prima pagină a tuturor ziarelor și în toate buletinele de știri. Fotografia era însoțită de descriere: păr scurt, roșcat, pistrii, slăbuț, aproximativ 1,20 metri, purtând pantaloni scurți Adidas, tricou albastru, geacă roșie și bascheți albi. Avea și un ghiozdan albastru cu alb, marca Salomon. Părinții erau înnebuniți de îngrijorare, iar poliția nu reușise să descopere nimic relevant. Începuse să se vorbească despre posibilitatea unei crime, mass-media făcând legătura cu alte cazuri de același fel, rămase neelucidate, însă anchetatorii refuzau să facă vreun comentariu. Bjarke fusese și el impresionat, ca toată lumea, de reportajele citite sau auzite și i se strângea inima pentru băiat și familia lui, dar n-ar fi crezut niciodată că soarta lui Daniel Stryger Hansen avea să-i neliniștească pe părinții unei clase de-a treia din Roskilde, din moment ce copilul dispărut se afla la mai mult de 100 de kilometri depărtare.

Din fericire, până la urmă directorul a hotărât să nu se opună excursiei. Numai că, în loc să-i ducă pe copii în rezervația naturală pe care plănuise să le-o arate, Bjarke trebuia să se mulțumească să-i ducă până pe malul iazului de la Gundsømagle, cu mult mai aproape, ceea ce a avut darul de a-i liniști pe părinți, deoarece acolo se duc și ei cu regularitate să facă focuri de tabără și să se joace de-a

v-ați ascunselea. Mai întâi dezamăgit și enervat — făcuse multe eforturi să pregătească acea vizită —, Bjarke și-a dat seama că putea totuși să le ofere copiilor experiența pe care dorea să le-o împărtășească, documentându-se în legătură cu fauna ornitologică din jurul iazului. Încă de la venirea în centru făcuse tot posibilul să trezească interesul elevilor săi pentru viața păsărilor din zona lacurilor și a mlaștinilor daneze, iar acum, văzându-i cât de binedispuși sunt, are impresia că a reușit.

Când o ia pe drum la vale, să nu-i stea nimeni în cale.

Șoferița noastră nu știe să conducă un autobuz...

— Mai avem mult? strigă Bjarke către Ann-Louise, ca să se audă peste vacarmul copiilor și radioului la care se vorbește despre epurarea etnică din Iugoslavia.

Șoferița nu răspunde, iar Bjarke tocmai se pregătește să repete întrebarea, când autobuzul iese din pădure și în fața ochilor li se deschide un nou peisaj. E pentru prima oară când Bjarke organizează o ieșire în acest loc și se simte tulburat în fața imensei întinderi de stof dintre liziera pădurii și lac.

*

O oră și jumătate mai târziu, Ann-Louise și Bjarke își croiesc drum printre trestii, urmați de copii, în timp ce soarele e deja sus pe cer. Umiditatea călduță degajată de vegetație îl face să transpire pe tânărul ornitolog amator. Copiii înaintează curajos prin nămol, înconjurați de trestii înalte de doi metri, însă degeaba le tot vorbește Bjarke cu pasiune despre silvia-de-zăvoi, pentru că-i este evident că interesul celor mici a scăzut. Echipați cu cizme de cauciuc, gălețușe și mincioguri, au adunat pene și coji de ouă

de rândunici-de-mare, pițigoi și pescăruși. Au găsit și cadavre de broaște, pietricele frumoase cu puteri magice și scoici de apă dulce, pe care copiii au învățat de la Bjarke să le deschidă cu vârful briceagului acestuia. Răbdarea lor se apropie de sfârșit cu mult înainte de ora prevăzută pentru recreere. Într-un târziu, Bjarke zărește ceea ce căuta și exclamă, arătând cu degetul:

— Acolo! Uitați-vă! Un cuib de silvie!

Copiii, mai ales fetele, se adună în jurul profesorului, care s-a lăsat pe vine. La câțiva metri, printre trestii, se vede cuibul aflat în construcție. E un cuib ca oricare altul, dar Bjarke îl folosește ca pretext pentru a-și putea ține discursul pregătit de-acasă:

— Prezența acestui cuib arată că masculul și femela s-au ales unul pe celălalt și s-au împerecheat. O veche legendă spune că acest lucru se întâmplă în ziua de Sfântul Valentin. Odată ce este gata cuibul, femela face ouă și se apucă de clocit până când apar puișorii. Apoi părinții lor își dedică toate eforturile să-i hrănească și să-i învețe să zboare.

Fetele observă perechea de silvii cum zboară în jurul cuibului și se aud câteva „oh”-uri și „ah”-uri la vederea paradei lor amoroase. Bjarke zâmbeste și aproape că-i dă uitării pe băieții care bombăne în spatele fetelor.

— Mi-e foame.

— Când o să ne jucăm de-a v-ați ascunselea?

— Bleah! Ce e asta?

Bjarke se întoarce, mulțumit că un băiat pune capăt concertului de doleanțe. Își amintește că-l cheamă Emil și vede că s-a îndepărtat puțin de grup, iar acum se uită dezgustat la ceva. Copiii își croiesc drum până la el, printre tijele lungi ale trestiilor. Bjarke își închide cu

grijă briceagul și-l bagă în rucsac, pe care-l lasă pe jos, pe o mică movilă, înainte să se ducă să vadă despre ce este vorba.

Emil arată cu un deget tremurător înspre un pâlț des de rogoz pe care o altă pereche de silvii a construit un cuib. Acesta pare mic și făcut în grabă, ar fi fost aproape invizibil pentru un ochi mai puțin atent. Iar puiul de pasăre mare din el este orb și golaș și seamănă cu un fetus. Dar este viu. Ochii săi proeminenți se mișcă febril în spatele pleoapelor, iar cu mișcări pe cât de stângace, pe atât de hotărâte, sprijinit de peretele cuibului, puiul împinge un ou către marginea opusă. Cu ghearele ascuțite încleștate pe rămurele, se ridică pe piciorușele sale roz, tremurând din cauza greutateii oului.

— Ce e asta? întrebă copiii curioși.

Nici Bjarke nu se așteptase la o astfel de scenă aici.

— E tot un cuib de silvie. Dar a fost vizitat de un bebeluș de cuc și, după cum puteți observa, nu e chiar o vizită de curtoazie, explică Bjarke pe un ton scăzut, asigurându-se că cei mici nu se apropie prea tare.

— De ce încearcă să arunce oul ăla?

— Pentru că asta este în natura lui. Cucii nu seamănă cu celelalte păsări. Ei nu trăiesc în cuplu, au mai mulți parteneri. După ce au fost fecundate, femelele își abandonează ouăle în cuibul unei alte păsări. Când micul cuc iese din ou, el împinge afară din cuib celelalte ouă și chiar puii vii, dorind să-i rămână cuibul numai lui, în exclusivitate.

Cu un ultim efort, micul cuc își împinge viitorul rival peste marginea cuibului. Oușorul, care nu cântărește aproape nimic, pare să plutească o vreme între cer și apă, înainte de a atinge suprafața fiordului, unde plutește deja cadavrul unui puișor de silvie.

— Îi împinge pe toți afară, ca să-i omoare? întrebă incredul o voce de copil, în timp ce mai multe fete fac o grimasă.

— Da, așa scrie în genele lui. Iar el se va face mare și puternic și va cânta toată vara: „Cucu! Cucu!“ Ceea ce e bine, nu-i așa?

— Și Emil este un cuc, îl tachinează o fată pe băiatul care a descoperit cuibul, dându-i un brânci.

— Și tu ești un cuc, replică Emil împingând-o la rândul său pe micuța colegă care se numește Mia.

Dar este prea târziu, mai multe fete au început deja să-și bată joc de el. Și, înainte să apuce Bjarke să facă puțină ordine, Ann-Louise intervine:

— Bine. Propun să ne lăsăm rucsacurile aici și să ne jucăm de-a v-ați ascunselea. Până se face ora de masă. Emil, începi tu să numeri?

— Nu, n-am chef.

— Ba o să ai! Hai, puneți-vă bagajele pe movila asta de pământ!

Ann-Louise își comandă trupele, după cum este obișnuită, și nimeni nu mai mișcă în front.

— Haideți, ne grăbim! Așezați-vă minciogurile acolo!

Toată lumea se execută și își aruncă rucsacurile pe micul promontoriu aflat aproape de malul pe care Bjarke și-a lăsat propriul rucsac puțin mai devreme. Trebuie să recunoască încă o dată că mai are multe de învățat de la colega lui în materie de autoritate. Emil șovăie o clipă, dar până la urmă se întoarce cu spatele și începe să numere cu voce tare:

— Unu, doi. Stai cu noi. Trei, patru. Hai la teatru.

Se debarasează și ultimii dintre copii de găletușe și mincioguri, apoi se împrăștie cu toții care încotro,

țișând vesel, ducându-se să se ascundă printre trestii. Ann-Louise adună grămada de găletușe și o apucă înspre ponton.

— Vrei să rămân eu aici, să-i supraveghez? o întreabă Bjarke.

— Nu e nevoie, știu prea bine până unde au voie să se îndepărteze.

Bjarke dă din cap, ușurat: chiar are nevoie de o pază. Mai târziu va fi întrebat dacă n-a auzit, în acele momente, zgomotul unui motor pe malul apei, dar va răspunde că nu-și amintește de așa ceva. Va spune că nu a auzit decât vocea lui Emil, care continua să numere, în timp ce el, transpirat tot, și-a șters cu mâna sudoarea de pe frunte și a luat-o în urma colegei sale, încărcat cu minciogurile copiilor.

— Cinci, șase...

*

Când ajunge la sfârșit cu numărătoarea, Emil se întoarce și privește în jurul său. Toată lumea s-a ascuns. O pornește cu pas hotărât printre trestii, luând-o de-a lungul malului către stânga, de unde tocmai s-au auzit chicoteli și șușoteli. Mai face câțiva pași și le găsește pe primele trei fete.

— V-am prins! strigă el și o pornește din nou printre tijele înalte, de data aceasta în direcția iazului. Spuneți „Cucu“!

Ici și colo prin peisaj se aud câțiva colegi care strigă „Cucu!“, iar Emil își schimbă direcția, luând-o pe urma sunetului vocilor lor. Zărește mulți alții, aproape în același timp.

— V-am prins! V-am prins!

Copiii bombăne un pic și se duc înapoi pe mal, dar Emil încă nu se împăunează cu victoria. Tot mai e supărat pentru că l-au făcut „cuc“ mai devreme. Nu înțelege prea bine de ce a zis asta Mia, dar nu are nicio îndoială că pasărea asta e rea, proastă și egoistă, și nu a apreciat deloc faptul că a fost comparat cu ea. Cu cât se gândește mai mult la asta, cu atât e mai încrâncenat să-i găsească pe toți și să câștige jocul.

— Spuneți „Cucu“! mai strigă el o dată, cât de tare poate.

Aleargă apoi în toate direcțiile din care a auzit voci. Dă din mâini agitat, ca să îndepărteze tijele tari, și descoperă repede mulți alți colegi.

— Spuneți „Cucu“! ordonă el, mândru de talentele sale de vânător.

Se oprește o clipă, să calculeze câți mai lipsesc. Ar mai fi de găsit Anders, Ole și Mia, dar acum nimeni nu mai strigă „Cucu!“. Nu se mai aude niciun zgomot în jurul lui, doar cel făcut de cizmele sale de cauciuc înfundându-se în nămol și cel al stufului care i se freacă de haine. Încetinește, hotărât să câștige jocul, și nu se oprește decât după o lungă distanță, când aproape că a ajuns la fiord, acolo unde știe că nu are voie să se ducă. Aici bate puțin vântul. Trestiile se unduiesc în jurul său, dar nu vede niciun coleg de clasă. Iar Emil are din nou impresia, așa cum stă acum, singur, că cineva își bate joc de el.

— Dacă nu spuneți nimic, nu ne mai jucăm, zice el fără nicio direcție. Spuneți „Cucu“!

Strigătul pe care îl aude e diferit de celelalte, mult mai realist. Ai zice că este chiar sunetul unei păsări adevărate.

Și se aude uimitor de aproape. Atât de aproape, încât Emil se răsuțește pe călcâie, speriat, și observă cu atenție desişul de stuf prin care tocmai a trecut.

— Anders, tu ești? face el o încercare, însă în liniștea care urmează nu aude decât şuierul vântului printre trestii. Hei, Anders, spune ceva!

Emil își ține răsuflarea și ascultă, concentrat.

— Știu că e cineva, spune el foarte tare și-și croiește drum prin stufăriș, ca să-l surprindă pe cel ascuns acolo, dar nu găsește pe nimeni.

Doar alte trestii legănate de vânt.

Deodată, izbucnește din nou strigătul, și mai aproape decât adineaori, făcându-l pe Emil să tresară. S-a auzit chiar dinspre pâlcul de rogoz din fața sa. Băiatul înaintează prudent în direcția respectivă și întinde încet o mână, să dea tulpinile laoparte. Dar rămâne încremenit. Deodată, are impresia că zgomotul nu e făcut de vreunul dintre colegii săi. Că în jocul lor s-a mai amestecat cineva. Sau ceva, nu știe exact. Un monstru, poate. Emil face eforturi să-și îndepărteze acest gând. Este băiat mare acum, are aproape 11 ani și știe că e de-a dreptul pueril să se gândească la astfel de lucruri. Se pregătește să mai facă un pas, când deodată aude clar pe cineva care respiră zgomotos, foarte aproape de el.

Emil ridică încet privirea. În lumina pâlpâitoare a soarelui, dincolo de desişul de stuf, se ghicește o siluetă cu mult mai înaltă decât el. Individul stă nemișcat, ca și cum ar aștepta ceva. Inspiră și respiră puternic, aproape cum fac caii când sunt închiși în țărcurile lor de la ferme. Emil încremenește. Inima îi bate cu putere în piept. I se pare că totul depinde de capacitatea lui de a rămâne și el nemișcat, ținându-și cu atenție respirația. Dar, fără